

มุมมอง วิธีการประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา
Perspectives on the Career Path of Musicians in the Padang Besar Border Area of
Sadao District, Songkhla Province

เวรุยา อุปันันท์^{1*} และเรวดี อึ้งโพธิ์²

Weruya Upanan^{1*} and Rewadee Ungpho²

¹ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

²คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

¹Master of Arts (Human and Social Development), Prince of Songkla University, Hat Yai, Songkhla 90110, Thailand

² Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University, Watthana District, Bangkok 10110, Thailand

*Corresponding author, e-mail: Weruya.upanan@icloud.com

(Received: Nov 20, 2024; Revised: Apr 11, 2025; Accepted: Apr 23, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มุ่งศึกษามุมมอง วิธีการประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพนักดนตรีในพื้นที่นี้ 20 คน ที่ได้มาด้วยเทคนิคสโนว์บอล เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินว่ามีความเที่ยงตรงเหมาะสม และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการตรวจสอบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ประกอบการบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า มุมมอง วิธีการประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ที่ได้มี 6 ด้าน คือ 1) เส้นทางในการเป็นนักดนตรีที่ส่วนใหญ่มาจากความชอบและการมีความสามารถทางดนตรีเป็นต้นทุน 2) ลักษณะของอาชีพจะเป็นได้ทั้งงานประจำและงานอิสระ 3) คุณสมบัติและการให้ค่าตอบแทน จะพิจารณาที่ทักษะ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ และอายุของนักดนตรีตามที่ผู้จ้างกำหนด 4) ปัญหาอุปสรรคของอาชีพนักดนตรี คือ มีรายได้ไม่แน่นอน ไม่มีสวัสดิการใด ๆ เมื่ออายุมากขึ้นหรือมีครอบครัวจะได้รับความนิยมน้อยลง 5) การพัฒนาดนตรีส่วนใหญ่เป็นเรื่องการฝึกซ้อม ฝึกเล่นเครื่องดนตรีใหม่ ๆ การหาช่องทางสร้างรายได้เพิ่มเติมแต่การพัฒนาอย่างไม่เป็นระบบ ควรมีการรวมกลุ่มเป็นชมรม สมาคมหรือเครือข่ายเพื่อสร้างพลังของกลุ่มช่วยเหลือกันและกัน และ 6) การสร้างครอบครัวและคุณภาพชีวิต เป็นเรื่องที่ทุกคนปรารถนา แต่ยังไม่สามารถทำได้ยังไม่มั่นคง ไม่เพียงพอ บางคนเลือกอาชีพ นักดนตรีเป็นเพียงอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ซึ่งข้อค้นพบของวิจัยนี้สามารถนำไปใช้วางแผน กำหนดนโยบายช่วยเหลือนักดนตรีและอาชีพอื่น ๆ ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : มุมมอง วิธีการประกอบอาชีพ นักดนตรี ชายแดนปาดังเบซาร์

Abstract

This qualitative research aimed to study the perspectives and career paths of musicians in the Padang Besar border area, Songkhla Province. Data were collected by in-depth interviews with 20 people who had experience in the musician career in this area, obtained using the snowball technique. The research instrument was a semi-structured interview that experts assessed as being appropriate and valid, and the accuracy of the data was checked by triangulation. Data were analyzed using content analysis and categorized for presentation. The research results found that the perspectives on the career paths of musicians in the Padang Besar border area were divided into 6 aspects: 1) The path to becoming a musician, which mostly comes from liking and having musical talent as capital 2) The nature of the career can be both full-time and freelance work 3) Qualifications and compensation will be considered based on the skills, experience, personality, and age of the musician as specified by the employer 4) Problems and

obstacles of the musician career are uncertain income and no welfare. When getting older or having a family, they will be less popular 5) Self-development is mostly about practicing, learning to play new musical instruments, and finding ways to increase income. However, the development is not systematic. There should be a group in a club, association, or network to create group power to help each other and 6) Creating a family and quality of life is something that everyone wants. But the income is still not stable and not enough. Some people choose to be a musician as a secondary career to increase their income. The findings of this research can be used to plan and set policies to help musicians and other careers in the area very well.

Keywords: Perspective, Career path, Musician, Padang Besar border

บทนำ

ปาดังเบซาร์เป็นชุมชนชายแดนไทย-มาเลเซียที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยตั้งอยู่ในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ที่มีการติดต่อซื้อขายระหว่างกันมาอย่างยาวนาน โดยในอดีตที่ผ่านมาถือว่าปาดังเบซาร์เป็นชุมชนที่เติบโตอย่างรวดเร็ว มีผู้คนมาทำการค้าขายและมาตั้งหลักแหล่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังข้อมูลประชากรในปี พ.ศ. 2543 ที่มีเพียง 10,879 คน และมีการเพิ่มขึ้นทุกปีจนถึงปี พ.ศ. 2561 ที่มีประชากรถึง 16,189 คน จากนั้นมีการลดลงบ้างในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นช่วงหลังจากการระบาดของเชื้อ COVID-19 แต่ก็ยังคงมีประชากรถึง 15,938 คน โดยในพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซียแห่งนี้ถือว่าทำให้ไทยมีมูลค่าค้าขายที่สูงมากกับมาเลเซีย (Local Registration Office of Padang Besar Municipality, 2021) ในช่วงก่อนเหตุการณ์ COVID-19 ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับมาเลเซียอย่างมาก มีการไปมาหาสู่ที่คึกคักที่สุด การค้าขายรวมถึงการแต่งงานระหว่างคนสองประเทศก็เกิดขึ้นมาก (Sanguanban *et al.*, 2019) แต่ด้วยบริบททางสังคมบวกกับการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างคมนาคมที่ผลักดันให้ “ปาดังเบซาร์” เป็นด่านที่รองรับการขนส่งระบบรางเชื่อมระหว่างประเทศที่ต้องแลกกับวิถีชีวิตชุมชนที่เปลี่ยนไป ซึ่งพบว่า เปลี่ยนไปถึงขั้นที่เรียกว่า “แหล่งการค้าชายแดนล่มสลายจากผลพวงนโยบายรัฐ” นั่นเอง ซึ่งจะเห็นได้จากสภาพปัจจุบันที่พบว่า เศรษฐกิจในพื้นที่แห่งนี้ซบเซาลงมาก คือ จากเมืองที่เคยมีเศรษฐกิจเฟื่องฟู ขายอะไรก็ขายได้หมด กลายเป็นแค่เมืองทางผ่าน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ผ่านมาแค่ประทับตราพาสปอร์ตไม่กี่นาทีแล้วก็ไปพักและเที่ยวจบบ่ายที่อื่น เช่น หาดใหญ่ ปัตตานี ตรัง กระบี่ และภูเก็ต เป็นต้น ซึ่งเป็นเมืองการท่องเที่ยวหลักตามนโยบายของรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชน พ่อค้าแม่ค้าในพื้นที่นั้นทำมาหากินลำบากขึ้น หรือแค่พออยู่ได้ หากจะต้องดำรงชีวิตในพื้นที่แห่งนี้ต่อไปก็ต้องปรับตัว ปรับลักษณะการดำเนินการของอาชีพกันอย่างมาก ประกอบกับช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่ด่านปาดังเบซาร์ต้องปิดเส้นทางการติดต่อกับประเทศมาเลเซียเพื่อสกัดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคดังกล่าว รวมทั้งการปิดกิจกรรมของสถานบันเทิง โรงแรม ผับ บาร์ ร้านอาหาร และคาราโอเกะ ที่เคยได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เหตุการณ์ดังกล่าวยิ่งทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่ยิ่งย่ำแย่ลงไปอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพบริการที่เคยทำงานในสถานบันเทิงอย่างเช่น นักร้อง นักดนตรีที่เป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิม และเป็นคนนอกพื้นที่ที่อพยพมาเพื่อตั้งรกรากและประกอบอาชีพเป็นนักร้องนักดนตรีก็จะหมดงานหมดอาชีพไปด้วย ซึ่งหมายถึง การมีสภาพชีวิตที่น่าเป็นห่วง แม้ว่าในเดือนกรกฎาคม 2562 หลังเหตุการณ์แพร่ระบาด COVID-19 ด่านปาดังเบซาร์ได้มีการเปิดให้ไปมาหาสู่ระหว่างประเทศไทย-มาเลเซียได้แล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจที่ดีแบบเดิมให้กลับมาได้ ซึ่งทางรอดของผู้ประกอบอาชีพในพื้นที่นี้ คือ การปรับตัว ปรับลักษณะการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาชีพที่ตกอยู่ในสภาพเปราะบางในพื้นที่นี้มีหลายอาชีพด้วยกัน เช่น พนักงานบริการ แม่บ้าน ในร้านอาหาร โรงแรม ผับ บาร์ รวมทั้งนักร้อง นักดนตรี เพราะต้องประสบกับการว่างงานทันที (PSU Broadcast, 2024)

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของตำบลปาดังเบซาร์พบว่า มีประชากรที่หลากหลายทั้งไทยพุทธ ไทยมุสลิม และไทยเชื้อสายจีน และผู้ที่ไม่นับถือศาสนาซึ่งมีค่านิยมเกี่ยวกับเพลงและดนตรีที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งไทยมุสลิมจะเชื่อว่าเพลงและดนตรีเป็นสิ่งต้องห้าม สำหรับเพลงอาอานุลอมได้หากเนื้อหาของเพลงเป็นการส่งเสริมการทำความดี หรือการสร้างศรัทธา

หรือการสร้างความยำเกรงต่อพระเจ้าตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งจะไม่ใช้เครื่องดนตรีในการบรรเลง เช่น เพลงอนาซิดที่จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสรรเสริญพระเจ้า และโดยปกติศรัทธาชนในศาสนาอิสลามก็จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับอาชีพการเล่นดนตรีอยู่แล้ว ดังที่ Timasen (n.d.) กล่าวว่า “จะยกยูกี่สมัย ตั้งแต่สมัยท่านปมูหัมมัด トラบจนวันสิ้นโลก ดนตรี คือ สิ่งที่จะห่อม (ต้องห้าม) สำหรับมุสลิมทุกคน ไม่ว่าคำร้องนั้นจะเป็นภาษาอะไรก็ตาม หากมีเครื่องดนตรีประกอบถือว่า มุสลิมห้ามฟังทั้งสิ้น” ดังนั้นประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์จึงมักจะเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธนิกายต่าง ๆ หรือไม่นับถือศาสนาใด ๆ แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ปาดังเบซาร์ก็เป็นประชากรชาวไทยที่ควรได้รับการช่วยเหลือดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การเยียวยาจากการว่างงานเนื่องจากการถูกให้งดกิจกรรมบันเทิงที่มีดนตรี ซึ่งจะมีการรวมตัวของคนหรือผู้ชมจำนวนมากและมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อโรคดังกล่าวของรัฐบาล ก็เป็นการช่วยเหลือเพียงชั่วคราวด้วยเงินประมาณเดือนละ 5,000 บาท/เดือน เป็นเวลาเพียง 3 เดือนเท่านั้น ซึ่งไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน และนักดนตรีบางคนก็ไม่ได้เข้าถึงบริการดังกล่าวของรัฐ ในส่วนของนักท่องเที่ยวหรือผู้ชมที่ผ่านมาก็จะมีความหลากหลายของรสนิยมในเพลงและดนตรี เพราะมีทั้งคนไทยเอง คนมาเลเซีย คนสิงคโปร์ รวมทั้งคนตะวันตก ทำให้นักดนตรีต้องเรียนรู้ ศึกษา และปรับตัวในการนำเสนอเพลงและดนตรีให้เข้ากับความต้องการของผู้ชมตามรสนิยมทางดนตรีที่แตกต่างกันนั้น รวมทั้งต้องสร้างความแตกต่างหรือเอกลักษณ์ตัวตนให้โดดเด่นขึ้น เพื่อให้เกิดภาพจำและความประทับใจต่อผู้รับบริการ และมีอิทธิพลในการผลักดันให้มารับบริการซ้ำ ซึ่งการปรับตัวต้องอาศัยความยืดหยุ่นและการใช้ความสามารถที่เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่สูง เช่น ทักษะทางดนตรี ความรู้ด้านวัฒนธรรม และความสามารถในการสื่อสารกับผู้ชมที่หลากหลาย (Bourdieu, 1990) นอกจากนี้นักดนตรียังต้องมีทุนทางสังคม เช่น เครือข่ายความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมอาชีพหรือสถานประกอบการ ที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการทำงานและสร้างความมั่นคงในอาชีพ ในด้านเศรษฐศาสตร์ นักดนตรีต้องสร้างสมดุลระหว่างความคิดสร้างสรรค์และการตอบสนองต่อความต้องการทางเศรษฐกิจอีกด้วย (Throsby, 2001)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นคนดั้งเดิมในพื้นที่ปาดังเบซาร์ได้มีโอกาสประสบกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว ทำให้มีความสนใจในการเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและฟื้นฟูการประกอบอาชีพของคนในพื้นที่โดยเลือกศึกษามุมมองวิถีของผู้ประกอบอาชีพนักดนตรี เพราะเห็นว่าเคยเป็นอาชีพที่เคยสร้างรายได้ให้กับทั้งนักดนตรีเองและผู้ประกอบการมาอย่างดี และยังช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพัก มาเที่ยวในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์อีกด้วย โดยผ่านการสัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์อย่างยาวนานเกี่ยวกับอาชีพนี้ในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ โดยอาชีพนักดนตรีถือว่าเป็นอาชีพสุจริตหนึ่งที่ช่วยสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ และยังสามารถใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ หรือประสานความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว หมายถึง จะมีผู้มาใช้จ่ายในพื้นที่ช่วยให้เกิดการไหลเวียนของเงิน เกิดความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ และยังเป็นข้อมูลสำคัญในการช่วยเหลือและสร้างแรงดึงดูดที่ดีให้มีการมาท่องเที่ยวในพื้นที่ นอกจากนี้ยังสามารถเข้าใจถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ที่นักดนตรีต้องเผชิญ เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในพื้นที่ การปรับตัวตามความต้องการของตลาด รวมไปถึงความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในอาชีพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิถีและมุมมองของอาชีพของนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informant interview) ที่มีประสบการณ์ รู้ลึกจริงเกี่ยวกับการประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ปาดังเบซาร์ จากกลุ่มต่าง ๆ จนได้ข้อมูลสำคัญเพียงพอและถึงจุดอิ่มตัว (Sutheewasinon & Pasunon, 2016) ซึ่งรวมผู้ให้ข้อมูลหลัก 20 คน ที่ได้มาโดยใช้เทคนิคสโนว์บอล (Snowball) อันเป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยเริ่มต้นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลชุดแรกที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อการศึกษา จากนั้นให้ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้แนะนำหรือชี้เป้าผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่มีคุณสมบัติหรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังศึกษา ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงเครือข่ายของบุคคลที่มีความรู้เฉพาะทางหรือมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับอาชีพนักดนตรีในพื้นที่เป็นอย่างดี ซึ่งสรุปคุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูลหลักได้ดังนี้ 1) เป็นเจ้าของสถานบันเทิงที่เกี่ยวข้องกับการจัดแสดงดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์

จำนวน 5 คน 2) เป็นนักดนตรีที่ทำงานในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์มาอย่างน้อย 20 ปี จำนวน 5 คน 3) บุคคลที่เคยประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ในอดีต และสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในอาชีพนี้ จำนวน 5 คน 4) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชายแดนปาดังเบซาร์มาไม่น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 5 คน

เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้างด้วยข้อคำถามหลักเกี่ยวกับการศึกษาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการทำงานของนักดนตรีในพื้นที่ 1) เส้นทางในการเป็นนักดนตรีชายแดน 2) ลักษณะของอาชีพนักดนตรี 3) คุณสมบัติและการให้ค่าตอบแทน 4) ปัญหาอุปสรรค 5) การพัฒนาตนเอง 6) การสร้างครอบครัวและคุณภาพชีวิต ที่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบประเมินข้อคำถามแล้วเห็นว่า มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity of content) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence, IOC) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้วิจัยเข้าไปแนะนำตัวกับผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับที่มาความสำคัญ วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ รวมทั้งการพิทักษ์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลหลัก และวางแผนเพื่อกำหนดเวลาและสถานที่การสัมภาษณ์ร่วมกัน จากนั้นก็ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแผน โดยใช้เวลาประมาณ 1 วัน/ผู้ให้ข้อมูลหลัก 1 คน และจะมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data triangulation) โดยนำข้อมูลทั้งบันทึกและสรุปได้ไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งและแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา การจัดหมวดหมู่ และใช้การบรรยายข้อค้นพบตามประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ตามสภาพจริง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษามุมมอง วิธีการประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์พบว่า นักดนตรีในพื้นที่มีรูปแบบการทำงานที่หลากหลายและต้องปรับตัวให้เข้ากับปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่ชายแดน โดยแบ่งหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้ศึกษาออกได้เป็น 6 ประเด็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เส้นทางสู่การเป็นนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนพบว่า จุดเริ่มต้นของอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ส่วนใหญ่เข้ามาพร้อมกับธุรกิจโรงแรมและสถานบันเทิงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในยุคประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา บางส่วนเป็นคนที่มีพื้นเพอาศัยอยู่ในพื้นที่ปาดังเบซาร์เอง บางส่วนมาจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา บางส่วนมาจากต่างจังหวัดและภาคต่าง ๆ โดยสถานประกอบการจะไม่ได้มีการกำหนดระดับการศึกษา ทำให้หากร้องเพลงและเล่นดนตรีเป็นก็สามารถไปสมัครเป็นนักดนตรีได้ แต่ถ้ามีการศึกษาสูงขึ้นหน่อยก็อาจจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษขึ้นเล็กน้อย นักดนตรีในพื้นที่ปาดังเบซาร์ส่วนใหญ่มาจากการชักชวนของญาติพี่น้อง หรือคนรู้จัก และหลายคนเคยประกอบอาชีพอื่นมาก่อน เช่น ทำงานในโรงงาน เป็นแม่บ้านในโรงแรม เป็นแม่ค้า เป็นคนขับรถรับจ้าง หรือบางคนเคยเป็นนักดนตรีในพื้นที่อื่น ๆ มาก่อนแล้ว แต่เนื่องจากรายได้จากที่ทำงานเดิมไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และเห็นว่าตนเองมีความสามารถด้านดนตรีอยู่พอสมควร รวมทั้งเห็นว่าการเป็นนักดนตรีนักดนตรีจะช่วยให้มีรายได้สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ดีขึ้น ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“...เมื่อก่อนน่าจะอยู่เชียงรายได้ ไม่มีทำเป็นหลักแหล่ง พี่สาวเห็นว่า ที่นี้ทำงานได้เงินเดือนไปรับลงมาอยู่ด้วย ประกอบกับน่าจะชอบเล่นดนตรีและการร้องเพลงอยู่แล้วจึงตามพี่สาวลงมาเป็นนักดนตรีที่ปาดัง...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 1, สัมภาษณ์วันที่ 17 กรกฎาคม 2567)

“...ผมเล่นกีตาร์มาตั้งแต่เด็ก ฝึกเองบ้าง ดูจากพ่อบ้าง ตอนแรกเล่นสนุก ๆ ตามงานโรงเรียน พอโตขึ้นก็เริ่มรับงานตามร้านอาหาร งานเลี้ยง เลยคิดว่าถ้าสิ่งที่ชอบทำเงินได้ ก็น่าจะลองทำเป็นอาชีพดู...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 2, สัมภาษณ์วันที่ 19 กรกฎาคม 2567)

2. ลักษณะของอาชีพนักดนตรีพบว่า รูปการแสดงดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์เป็นการแสดงแบบวงดนตรีสด ซึ่งเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมอย่างมากจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และชาติตะวันตก โดยการแสดงวงดนตรีสดแต่ละครั้งจะมีความแตกต่างกันตามความต้องการของผู้ชมของสถานบันเทิงในพื้นที่

เช่น ผับ บาร์ ร้านอาหาร โรงแรม ห้องอาหาร และสวนอาหาร ซึ่งนักดนตรีจะพิจารณาเลือกเพลงและจัดชุดการแสดงที่เหมาะสมกับอารมณ์และความต้องการของผู้ชมในแต่ละช่วงเวลา นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลยังเห็นว่า วงดนตรีสดยังช่วยสร้างความรู้สึกร่วมกันกับผู้ชมได้ และนักดนตรีสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงหรือเลือกเพลงได้ตามสถานการณ์ หรือความต้องการของผู้ชม ทำให้การแสดงดนตรีสดเป็นที่นิยมและมีเสน่ห์เฉพาะตัวมาถึงปัจจุบัน ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“...เวลาอยู่บนเวที ต้องคอยดูว่าแขกชอบเพลงแนวไหน เราก็จะเลือกเพลงให้สอดคล้องกันมาร้อง แต่ถ้าบรรยากาศอยากได้ความสนุกสนาน เราก็จะเร่งจังหวะให้เร็วขึ้นเพื่อให้ผู้ชมรู้สึกได้ถึงความสุขที่เราส่งไปถึงเขา...”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ 3, สัมภาษณ์วันที่ 20 กรกฎาคม 2567)

ส่วนรูปแบบการทำงานของนักดนตรีในพื้นที่ปาดังเบซาร์สามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้ที่ทำงานประจำในสถานบันเทิงและผู้ทำงานอิสระเป็นกะ เป็นช่วง หรือเรียกว่า “การวิ่งงานรับจ้างแสดง” ในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งนักดนตรีที่ทำงานประจำในสถานบันเทิงจะมีรายได้และสถานที่ทำงานที่ชัดเจน ส่วนนักดนตรีอีกกลุ่มหนึ่งจะมีลักษณะการทำงานที่ยืดหยุ่นและหลากหลายกว่า โดยจะรับงานแสดงในหลายพื้นที่ เช่น ในสถานบันเทิงอำเภอหาดใหญ่ โดยการทำงานในลักษณะนี้เปิดโอกาสให้นักดนตรีสามารถเพิ่มรายได้ ขยายเครือข่าย และเข้าถึงผู้ชมที่หลากหลายได้มากขึ้น นอกจากนี้ต้องรู้เวลาที่ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายนิยมมารับบริการ หรือรับชมดนตรีและเพลง จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า รูปแบบการทำงานประจำจะมีเวลาส่วนตัวมากกว่าประเภทที่วิ่งงาน โดยผู้ทำงานแบบวิ่งงานหลายแห่งจะต้องวางแผน กำหนดเวลา สถานที่ที่จะต้องไปเล่นชัดเจน มีความยืดหยุ่นน้อย เพราะหากยืดหยุ่นเวลามากเกินไปก็อาจกระทบหรือเกิดความเสียหายกับงานที่ต้องไปแสดงถัดไปได้ ในขณะที่นักดนตรีที่ทำงานประจำในสถานบันเทิงจะทำงานเป็นเวลา แต่บางครั้งหากสถานบันเทิงไม่เด็ดขาดและต้องการเอาใจลูกค้าเกินไปก็อาจต้องทำงานเกินเวลาที่กำหนดหรือตึกเกินไปได้ โดยมีค่าจ้างเท่าเดิม

3. คุณสมบัติและการให้ค่าตอบแทน คุณสมบัติของนักดนตรีที่ผู้ว่าจ้างจะพิจารณาจ้างงานมักจะใช้เกณฑ์ 3 ประการ ได้แก่ ทักษะ ประสบการณ์ทางดนตรี และบุคลิกภาพหรือภาพลักษณ์ภายนอก รวมถึงอายุ นักดนตรีที่มีความสามารถหลากหลายในการเล่นดนตรีที่ตอบสนองต่อผู้ชม เช่น เพลงไทย เพลงมาเลย์ เพลงจีน หรือเพลงสากล มักได้รับความนิยมและการยอมรับมากกว่า นอกจากนี้ประสบการณ์ก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จและค่าตอบแทนในอาชีพนักดนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นผู้ที่เคยมีประสบการณ์ทำงานในสถานบันเทิงที่มีชื่อเสียง เช่น พัทยา กรุงเทพฯ หรือภูเก็ต มักจะได้รับการยอมรับจากผู้ว่าจ้างและผู้ชมมาก เพราะการมีประสบการณ์คุ้นเคยกับการแสดงในสถานบันเทิงที่มีมาตรฐานสูงและมีความหลากหลายของผู้ชมจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับนักดนตรี นั่นคือ อาจได้ค่าตอบแทนการแสดงที่สูงขึ้นได้ แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้างเป็นสำคัญ ในมุมมองของนักดนตรีที่มีประสบการณ์เห็นว่า นอกจากนักดนตรีต้องใช้ความสามารถทางดนตรีแล้ว ยังต้องสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และผู้ชมอีกด้วย ซึ่งจะส่งผลช่วยให้มีโอกาสแสดงในงานที่มีคุณภาพและทำขายในวงกว้างได้มากขึ้นได้ ส่วนด้านบุคลิกภาพก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและมีผลให้ได้รับความสนใจและความนิยมในหมู่ผู้ชมที่มาท่องเที่ยว รวมถึงผู้ว่าจ้าง โดยนักดนตรีที่มีรูปลักษณ์โดดเด่น สวยงามหล่อหรือมีบุคลิกภาพที่ดึงดูดใจ มักได้รับการจ้างงานมากกว่าและสามารถเรียกค่าตอบแทนที่สูงกว่าได้ แต่อย่างไรก็ตามทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานบันเทิงแต่ละแห่งด้วย เช่น โรงแรมและห้องอาหารมักให้ค่าตอบแทนสูงกว่าสถานบันเทิงประเภทคาราโอเกะ หรือผับ บาร์ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“...ก่อนหน้าที่ผมจะมาเล่นที่ปาดัง ผมเคยเป็นนักดนตรีในพื้นที่อื่นมาก่อน เล่นตามร้านอาหาร ผับ บาร์ พอมีประสบการณ์มากขึ้น ก็ย้ายมาทำงานที่ปาดัง ซึ่งที่นี่ให้ค่าตัวสูงขึ้นเพราะผมมีประสบการณ์และสามารถเล่นได้หลากหลายแนว...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 4, สัมภาษณ์วันที่ 21 กรกฎาคม 2567)

ส่วนค่าตอบแทนหรือรายได้ของนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท โดยขึ้นอยู่กับลักษณะการทำงานและสถานประกอบการที่จ้าง นักดนตรีที่ทำงานเป็นประจำในสถานบันเทิงจะได้รับค่าตอบแทนในรูปแบบเงินเดือน ซึ่งมีอัตราเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 6,000 - 12,000 บาท/เดือน ทั้งนี้โรงแรมและห้องอาหารมักให้ค่าตอบแทนสูงกว่า

สถาบันบันเทิงประเภทผับหรือคาราโอเกะ สำหรับนักดนตรีที่ทำงานในลักษณะวิ่งงานตามสถานบริการต่าง ๆ แบบรายครั้งอย่างอิสระ รายได้จะขึ้นอยู่กับค่าจ้างรายชั่วโมงที่ตกลงกับสถานประกอบการ โดยมีอัตราเฉลี่ยระหว่าง 400 - 1,000 บาท/ชั่วโมง/คน นักดนตรีวิ่งงานบางคนอาจได้รับรายได้รวมที่สูงกว่านักดนตรีประจำ เนื่องจากสามารถรับงานจากหลายสถานที่ในคืนเดียวกัน นอกจากนี้ในบางสถานบันเทิงอาจมีการขายพวงมาลัย เพื่อให้ผู้ชมซื้อและมอบให้นักดนตรีที่ชื่นชอบ ซึ่งจะทำให้ให้นักดนตรีมีรายได้เพิ่มจาก “พวงมาลัย” ได้อีก ซึ่งรายได้ส่วนนี้ถือว่าสำคัญมาก เพราะบางครั้งมีมูลค่าสูงกว่าค่าจ้างในการแสดงเสียอีก นักดนตรีและสถานประกอบการอาจมีกติกาในการแบ่งประโยชน์ส่วนนี้ร่วมกันซึ่งโดยทั่วไปมักแบ่งกันในอัตรา 50:50 แต่อย่างไรก็ตาม สัดส่วนดังกล่าวอาจแตกต่างกันไปตามเงื่อนไขของแต่ละสถานที่ และถือว่าเป็นรายได้ที่ไม่แน่นอน

4. ปัญหาอุปสรรคพบว่า การประกอบอาชีพนักดนตรีในปัจจุบันมีหลายปัญหาที่ต้องเผชิญ เช่น 1) รายได้ไม่มั่นคง เพราะรายได้ขึ้นอยู่กับงานที่ได้รับหรือโอกาสที่เข้ามา 2) การแข่งขันสูง โดยเฉพาะในเรื่องของการได้งานแสดง นักดนตรีที่ยังไม่ได้รับการยอมรับหรือไม่เป็นที่รู้จักอาจจะยากที่จะได้โอกาสในการแสดงหรือทำงาน 3) ค่าใช้จ่ายในการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะ รวมถึงการลงทุนในเครื่องดนตรีหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นบางครั้งก็เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมาก 4) ความไม่มั่นคงในอาชีพ : การเป็นนักดนตรีบางครั้งอาจทำให้รู้สึกไม่มั่นคงในอาชีพ เนื่องจากมีความไม่แน่นอนในหลายเรื่อง ทั้งในตลาดดนตรีและกระแสแนวโน้มในวงการดนตรี รวมทั้งเมื่ออายุเพิ่มขึ้นความนิยมก็จะลดลง 5) การรับรู้และการยอมรับในสังคมพบว่า อาชีพนักดนตรีไม่ได้รับการยอมรับในสังคม ทำให้ต้องเผชิญกับความโดดเดี่ยว ขาดการสนับสนุนจากสังคม หรือบางครั้งได้รับการดูถูกจากคนในสังคม 6) การจัดการกับชื่อเสียงและภาพลักษณ์ต้องใช้เวลาและอาจจะมีผลเสียในการรักษา หรือการรับมือกับความคิดเห็นจากผู้ชมและสื่อต่าง ๆ 7) ไม่มีสวัสดิการมีความเสี่ยงที่จะไม่ปลอดภัยเนื่องจากเลิกงานก็ดึกแล้ว และมีผู้ฟังดนตรีในสถานบันเทิงส่วนใหญ่ก็จะมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย หากดื่มมากจนขาดสติก็อาจลวนลามนักดนตรีหญิง หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับนักดนตรี

5. การพัฒนาตนเองของนักดนตรีพบว่า นักดนตรีต่างก็เห็นความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง โดยจะมีการคัดเลือกแนวเพลงสำหรับการฝึกซ้อมและแสดงตามความหลากหลายของนักท่องเที่ยวและเพลงที่ได้รับความนิยมในช่วงนั้น ๆ โดยส่วนใหญ่จะเป็นเพลงสากลที่คุ้นเคยในระดับนานาชาติ เพลงจีนที่ตอบโจทย์นักท่องเที่ยวชาวจีน และเพลงมาเลย์ที่เป็นที่รู้จักในท้องถิ่น และมีการฝึกฝนเป็นกลุ่มเล็ก ในกลุ่มเพื่อนนักดนตรีด้วยกัน การฝึกฝนส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดเวลาหรือรูปแบบการฝึกที่ชัดเจน หรือยังไม่ได้มีการฝึกซ้อมที่เป็นระบบนั่นเอง ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“การพัฒนาตนเองในช่วงแรกมักเริ่มจากการเรียนรู้พื้นฐาน มาซ้อมกันในกลุ่มเพื่อน ๆ หรือในวงเล็ก ๆ บางครั้งการซ้อมก็แค่จับเครื่องดนตรีเล่นกันในห้องเช่าขนาดเล็ก มีเครื่องดนตรีไม่กี่ชิ้น แต่นักดนตรีทุกคนก็เต็มเพราะรู้ว่าต้องฝึกกันอีกเยอะก่อนจะไปขึ้นแสดงจริง การซ้อมในช่วงนี้อาจจะไม่เป็นทางการหรือไม่มีการกำหนดเวลาแน่นอน แต่มันเป็นการช่วยกันเรียนรู้จากเพื่อน ๆ และฝึกฝนไปด้วยกัน การซ้อมแบบนี้ช่วยสร้างความผูกพันในกลุ่มนักดนตรีด้วยกันเองอีกด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 5, สัมภาษณ์วันที่ 23 กรกฎาคม 2567)

6. การสร้างครอบครัวและคุณภาพชีวิตพบว่า การเป็นนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาตังเบซาร์ถึงแม้จะมีรายได้ที่ดีและชีวิตที่เต็มไปด้วยสีสันระดับหนึ่ง แต่หลายคนก็เลือกที่จะหยุดอาชีพนี้ และเริ่มต้นชีวิตใหม่เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว สาเหตุหลักที่ทำให้พวกเขาตัดสินใจเช่นนี้ คือ ความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่มีความมั่นคงมากขึ้น การต้องซ้อมและแสดงทุกคืนเพื่อแลกมาซึ่งรายได้ ทำให้นักดนตรีหลายคนรู้สึกเหนื่อยล้า ไม่มั่นคง และรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีชีวิตที่ดีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการมีชีวิตครอบครัวที่ดี อบอุ่น มีความสุข โดยจากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า นักดนตรีในปาตังเบซาร์ที่เป็นโสดมักมีการสร้างครอบครัวอยู่ 2 แบบ คือ การแต่งงานกับคนในพื้นที่ เช่น พ่อค้าแม่ค้า ข้าราชการ หรือเจ้าของร้านอาหารต่าง ๆ และการแต่งงานกับชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชาวมาเลเซีย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่มาฟังเพลงหรือดนตรีในร้านที่นักดนตรีทำงานอยู่ และเกิดความสัมพันธ์จนได้แต่งงานกันที่สุดในที่สุด โดยนักดนตรีที่เป็นโสดเมื่อมีการสร้างครอบครัวหรือได้แต่งงานมักจะเริ่มคิดเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเองที่ต้องทำงานกลางคืนในสถานบันเทิง หรือวิ่งงานไปแสดงยังที่ต่าง ๆ เป็นการหางานหรือเริ่มสร้างอาชีพใหม่ที่คิดว่ามีความมั่นคงกว่า มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า รวมทั้งเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและมีเวลาใน

การดูแลเอาใจใส่ครอบครัวมากขึ้น นอกจากนี้เมื่ออายุมากขึ้น นักร้อง นักดนตรีมักจะคิดเปลี่ยนอาชีพ เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า “คนที่ประกอบอาชีพนี้จะได้ความนิยมมากในวัยหนุ่มสาวมากกว่าผู้ที่มีอายุมากขึ้น” หรือผู้ที่แสดงตนว่า มีครอบครัวก็จะได้รับความนิยมน้อยกว่าผู้ที่แสดงตัวว่าเป็นโสด เป็นต้น ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ว่า

“...เล่นดนตรีมาตั้งแต่สาว ๆ จนเจอสามีที่เป็นคนพื้นที่ เขาเปิดร้านอาหาร เราคบกันอยู่หลายปีจนตัดสินใจแต่งงาน ตอนนั้นเลยไม่ได้ร้องเพลงแล้ว หันมาช่วยสามีทำร้าน ก็รู้สึกว่าการมีครอบครัวมันคงดี มีเวลาให้ครอบครัวมากขึ้น...”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ 6, สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2567)

“...พอเริ่มมีอายุมากขึ้น ผมเริ่มเหนื่อยกับการทำงานเป็นนักดนตรี ต้องไป ๆ มา ๆ ไม่ได้ใช้เวลาเหมือนคนทั่วไป ที่นอนกลางวัน แล้วตื่นกลางวัน ของผมสลับไปหมด เลยเลือกที่จะหยุด แล้วหันมาค้าขายของในตลาดปาดัง แต่งงานกับภรรยา ซึ่งเค้าเป็นแม่ค้าในปาดังมาก่อนแล้ว...”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ 7, สัมภาษณ์วันที่ 26 กรกฎาคม 2567)

อภิปรายผลการวิจัย

1. **เส้นทางสู่การเป็นนักดนตรีชายแดน**ซึ่งพบว่า เริ่มต้นในยุคที่เศรษฐกิจในพื้นที่อยู่ในระดับดีมาก คือ ประมาณ 40-50 ปีที่แล้ว ในยุคนั้นอาชีพนักดนตรีได้รับการยอมรับและเป็นที่นิยม ทำให้ผู้ที่มีความชื่นชอบและมีความสามารถเล่นดนตรี มีโอกาสในการทำงานมาก และจากเศรษฐกิจที่ดีของพื้นที่ทำให้ผู้คนจากหลายแห่งหลั่งไหลกันเข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่ปาดังเบซาร์ ซึ่งสอดคล้องกับ Sinsuwan (2014) กล่าวว่า ปัจจัยจุดจูงใจด้านโอกาสก้าวหน้าในอาชีพและด้านความมั่นคงในชีวิต และการสามารถพึ่งพาตนเองได้มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ และ Ngamphattawit (2016) พบว่า ปัจจัยจุดจูงใจด้านผลตอบแทน เงินเดือนและสวัสดิการ มีผลต่อการตัดสินใจต่อการเลือกประกอบอาชีพเช่นกัน นอกจากนี้การเข้าสู่อาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ส่วนใหญ่ก็จะเกิดจากการชักนำของเพื่อนฝูงญาติพี่น้องที่ทำงานต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นเครือข่ายทางสังคมที่สำคัญ ดังงานวิจัยของ Kulchon (2017) ระบุว่า นักดนตรีหรือคู่ตึกในเขตกรุงเทพมหานครนั้นมีจุดเริ่มต้นที่เหมือนกัน คือ การชื่นชอบดนตรีเหมือนกัน จึงได้ฝึกซ้อม พัฒนาฝีมือ ศึกษาเล่าเรียน เพื่อประกอบอาชีพที่ชื่นชอบ

2. **ลักษณะของอาชีพนักดนตรี**พบว่า รูปการแสดงดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ที่นิยมกันส่วนใหญ่เป็นการแสดงแบบวงดนตรีสด รองลงมาจะเป็นการร้องประกอบการเปิดเสียงดนตรีจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งการแสดงแบบวงดนตรีสดจะเน้นการตอบสนองความต้องการของผู้ชมหรือสร้างความประทับใจให้แก่แขกท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายของการแสดงครั้งนั้น ๆ เป็นหลักด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Throsby (2010) ที่แสดงให้เห็นว่า อาชีพนักดนตรีในหลายพื้นที่ไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแสดงดนตรีเท่านั้น แต่ยังต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับตลาดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ โดยนักดนตรีในปาดังเบซาร์ต้องสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ชมจากหลากหลายชาติเพื่อสร้างความสำเร็จในอาชีพนี้ได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Panyindee & Sriwong (2014) ที่ศึกษาวิถีชีวิตนักดนตรีตบอดในสังคมไทย : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า นักดนตรีจะมีการเตรียมความพร้อมก่อนแสดง โดยแต่ละวงจะวางแผนเกี่ยวกับเพลงที่จะใช้แสดง ซึ่งจะใช้เกณฑ์พิจารณาเลือกเพลง คือ สถานที่ที่จะไปแสดง และรูปแบบจะมีความแตกต่างหลากหลายกันไปตามลักษณะของผู้ชมและลูกค้าเป้าหมายสำหรับการประกอบอาชีพและการทำงานของนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์แบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ การเป็นนักดนตรีประจำและนักดนตรีวิ่งงาน ซึ่งทำให้มีรายได้ไม่เท่ากัน และไม่แน่นอนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sandet (2022) ที่กล่าวว่า ความต้องการว่าจ้างวงดนตรีในการบรรเลงนอกสถานที่แต่ละเดือนไม่เท่ากัน ส่งผลให้รายได้จากการประกอบอาชีพไม่แน่นอน บางเดือนรายได้มาก แต่บางเดือนรายได้ไม่เพียงพอในการเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว จึงต้องประกอบอาชีพอื่นควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพนักดนตรี เช่นเดียวกับ Sandee (2021) ในงานศึกษาผลกระทบและการปรับตัวในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ในกลุ่มอาชีพนักดนตรีพบว่า นักดนตรีมีสภาพการจ้างงานที่ไม่เหมาะสม เช่น ไม่มีสัญญาจ้าง และขาดความมั่นคงทางรายได้

3. **คุณสมบัติและการให้ค่าตอบแทน**พบว่า ทักษะ ประสบการณ์ทางดนตรี และภาพลักษณ์ภายนอกหรือบุคลิกภาพรวมทั้งอายุของนักดนตรีจะเป็นเกณฑ์สำคัญที่ส่งผลต่อการจ้างงานและรายได้ของนักดนตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ

Chueamkhlang *et al.* (2023) ที่พบว่า การแสดงดนตรีนั้นนอกจากทักษะฝีมือทางด้านดนตรีแล้ว รูปลักษณ์ภายนอกก็เป็นสิ่งสำคัญ เช่น หากนักร้องมีหน้าตาและบุคลิกภาพที่ดี ย่อมดึงดูดให้มีผู้สนใจมาฟังดนตรีมากขึ้น แต่เมื่อก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ จะเริ่มมีอุปสรรคทั้งด้านร่างกาย สุขภาพ ความทันสมัย โดยเฉพาะแนวเพลงที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้อายุเป็นข้อจำกัดในการเป็นนักดนตรีอาชีพด้วย ส่วนค่าตอบแทนของนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาตังเบซาร์จะขึ้นอยู่กับลักษณะการทำงานและสถานประกอบการที่ว่าง ทำให้เห็นว่ารายได้ไม่แน่นอน สอดคล้องกับ Sakcharoen (2022) ที่กล่าวว่า การคิดราคาส่วนใหญ่วางร้านจะเป็นคนกำหนด ยกเว้นถ้าเราอดิชั่นแล้วทางร้านชอบมาก ๆ ก็สามารถเรียกค่าตัวเพิ่มได้เล็กน้อย เช่น จาก 700 เพิ่มเป็น 800 ต่อชั่วโมง แต่อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปถือว่ารายได้ค่อนข้างมีปัญหา คือ ไม่พอใช้จ่ายทั้งต่อตนเองและครอบครัว ทำให้เมื่ออายุมากขึ้นหรือมีครอบครัวก็จะคิดหาแนวทางทำอาชีพอื่น ที่รู้สึว่าจะสร้างรายได้มากกว่า

4. ปัญหาอุปสรรคจากการสัมภาษณ์พบว่า การประกอบอาชีพนักดนตรีในปัจจุบันมีหลายปัญหาต้องเผชิญ เช่น

1) รายได้ไม่มั่นคง 2) การแข่งขันสูง 3) ค่าใช้จ่ายในการฝึกซ้อมและการพัฒนาตนเอง รวมทั้งเครื่องดนตรีหรืออุปกรณ์ที่บางครั้งก็มีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก 4) มีความไม่มั่นคงในอาชีพ 5) การรับรู้และการไม่ได้รับการยอมรับในสังคม 6) ความยากในการจัดการกับชื่อเสียงและภาพลักษณ์ 7) ไม่มีสวัสดิการ มีความเสี่ยงที่จะไม่ปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sandet (2022) ที่พบว่า การประกอบอาชีพนักดนตรีมีปัจจัยเสี่ยงหลายอย่างที่ส่งผลให้ไม่สามารถใช้เป็นอาชีพหลักได้ รายได้จากการประกอบอาชีพไม่แน่นอน เช่น ฝนตก ร้านอาหารปิด เกิดโรคระบาด และความต้องการว่างงานดนตรีในการบรรเลงนอกสถานที่แต่ละเดือนไม่เท่ากัน ส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพนักดนตรีไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และการเลี้ยงดูครอบครัว ต้องประกอบอาชีพอื่นควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพนักดนตรี เช่น รับราชการ ค่าขาย พนักงานบริษัท ลูกจ้าง รับจ้างทั่วไป เป็นต้น

5. การพัฒนาตนเองพบว่า นักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาตังเบซาร์ต่างก็เห็นความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง เพราะต่างเห็นว่าการมีความสามารถจะช่วยให้มีทางเลือกในการทำงาน จนบางครั้งสามารถเลือกผู้จ้างงานที่ตนเองพอใจได้ การพัฒนาตนเองจะมีการคัดเลือกแนวเพลงที่ได้รับความนิยมในช่วงนั้น ๆ ของนักท่องเที่ยวยุคต่าง ๆ และมีการฝึกฝนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ในกลุ่มเพื่อนนักดนตรีด้วยกัน การฝึกฝนส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดเวลาหรือรูปแบบการฝึกที่ชัดเจน หรือยังไม่ได้มีระบบการฝึกซ้อมเพลงหรือเล่นดนตรีที่เป็นระบบหรือทางมากนักสอดคล้องกับ Uppal *et al.* (2017) ที่พบว่า กลุ่มผู้ที่มีความสามารถ หรือกลุ่ม Talent มักมีทางเลือกมากมายในตลาดแรงงาน องค์กรหลายแห่งประสบปัญหาในการดึงดูด และรักษาผู้ที่มีความสามารถโดดเด่น ซึ่งวิธีที่ตัวอย่างหนึ่ง คือ การสร้างงานที่ท้าทาย เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า รวมทั้งสร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรที่มีความสามารถในองค์กรด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า นักดนตรีพัฒนาตนเองยังไม่เป็นระบบซึ่ง Mister Arranger (2024) แนะนำว่า นักดนตรีสามารถพัฒนาตนเองได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น 1) โดยการค้นหาเอกลักษณ์ทางดนตรีของตนเอง เพื่อช่วยให้ตนเองมีความโดดเด่นในตลาดที่อึดอัด เช่น ศึกษาและวิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่คุณชื่นชอบ ทดลองกับแนวเพลงและเทคนิคการร้องที่หลากหลาย บันทึกเสียงและขอความคิดเห็นจากผู้ฟังที่หลากหลาย พัฒนาเทคนิคการร้องอย่างต่อเนื่อง 2) การฝึกฝนควรทำอย่างเป็นระบบ เช่น การสร้างตารางการฝึกซ้อมที่สม่ำเสมอ การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับแต่ละช่วงการฝึกซ้อม การใช้เทคโนโลยีช่วยในการฝึกซ้อม บันทึกความก้าวหน้าและวิเคราะห์จุดที่ต้องปรับปรุง 3) การสร้างให้มีตัวตนในออนไลน์ เช่น เริ่มจากการสร้างเนื้อหาที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ใช้แพลตฟอร์มที่หลากหลายในการนำเสนอเพลงและดนตรี สื่อสารและสร้างความสัมพันธ์กับแฟนคลับอย่างสม่ำเสมอและใช้ Live stream เพื่อเชื่อมต่อกับผู้ฟังแบบเรียลไทม์ เป็นต้น 4) พัฒนาตนเองจากเวทีเล็ก ๆ ด้วยการหาโอกาสแสดงในงานท้องถิ่น เทศกาลดนตรี และสถานศึกษา 5) การใช้การแสดงสดในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาทักษะและสร้างเครือข่ายที่ดีมากอีกทางหนึ่ง เช่น การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมดนตรีท้องถิ่นหรือระดับชาติ การเข้าร่วมการประชุมและเวิร์กช็อปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมดนตรี การใช้โซเชียลมีเดียเพื่อสร้างการเชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญในวงการดนตรี 6) การศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องด้านธุรกิจดนตรี เช่น ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา การจัดการ และการวางแผนอาชีพ การตลาดดิจิทัลสำหรับศิลปิน การเงินและการจัดการรายได้ 7) การดูแลรักษาสุขภาพ เช่น การจัดสรรเวลาพักผ่อนอย่างเพียงพอ การรักษาสมดุลระหว่างชีวิตและงาน การฝึกสมาธิหรือเทคนิคการผ่อนคลายความเครียด และเรียนรู้ที่จะขอความช่วยเหลือเมื่อรู้สึกท้อแท้ และ 8) การพัฒนาความรู้และทักษะทางดนตรีอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าร่วม

การอบรมเชิงปฏิบัติการและเวิร์กช็อปอย่างสม่ำเสมอ การเรียนรู้เครื่องดนตรีใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีการผลิตเพลง การติดตามแนวโน้มล่าสุดในอุตสาหกรรมดนตรีและปรับตัวให้ทัน และการทดลองกับแนวเพลง ดนตรีและสไตล์การทำงานใหม่ ๆ

6. การสร้างครอบครัวและคุณภาพชีวิต ถึงแม้การเป็นนักดนตรีในพื้นที่นี้จะมีรายได้ที่ต่ำและชีวิตที่เต็มไปด้วยสีสันระดับหนึ่ง แต่หลายคนก็เลือกที่จะหยุดอาชีพนี้ เพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ทำให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตมีความมั่นคงมากขึ้น โดยผู้วิจัยพบว่า นักดนตรีในปาดังเบซาร์ที่เป็นโสดมักมีการสร้างครอบครัวอยู่ 2 รูปแบบ คือ การแต่งงานกับคนในพื้นที่และการแต่งงานกับชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชาวมลายูเซีย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวยุโรปที่มาฟังเพลงหรือดนตรีในร้านที่นักดนตรีทำงานอยู่ ซึ่งการเลือกหยุดอาชีพนักดนตรีเพื่อสร้างครอบครัวในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์สะท้อนถึงความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหลีกเลี่ยงการทำงานกลางคืนที่เหนื่อยล้า สอดคล้องกับแนวคิดของ Becker (1981) ซึ่งมองว่าการแต่งงานและการสร้างครอบครัวเป็นการลงทุนทางเศรษฐกิจที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความมั่นคงในชีวิต บุคคลมักตัดสินใจเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากผลประโยชน์ร่วมกันที่สามารถสร้างขึ้นในระยะยาว เช่น การงานหรือรายได้ที่มั่นคง ในกรณีของนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ การแต่งงานกับพ่อค้า ข้าราชการ หรือเจ้าของร้านอาหารในท้องถิ่นสะท้อนถึงการเลือกคู่ครองที่สามารถช่วยแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจ และมอบความมั่นคงในชีวิตทั้งด้านรายได้และสังคม ขณะเดียวกันการแต่งงานข้ามชาติกับชาวมลายูเซีย ซึ่งมักมีรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง ยังเป็นตัวอย่างของการขยายโอกาสทางเศรษฐกิจและลดความไม่แน่นอนที่เกิดจากอาชีพนักดนตรีที่รายได้ไม่คงที่ ดังงานวิจัยของ Phannarat & Phothisan (2016) ที่ศึกษาเงื่อนไขต่อการตัดสินใจสมรสกับชาวต่างชาติและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมภายในครอบครัวของสตรีชนชั้นกลางชาวไทยภาคใต้พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สตรีชนชั้นกลางตัดสินใจสมรสกับชาวต่างชาติโดยเลือกเป็นเหตุผลรองจากเหตุผลในเรื่องความรัก เพราะชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยหรือทำงานที่ต่างประเทศที่เป็นคู่สมรสของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับการศึกษาที่ดีและมีรายได้สูงจากหน้าที่การงานหรือการดำเนินธุรกิจมีหน้ามีตาในสังคม เช่นเดียวกับ Ayuwat & Narongchai (2018) พบว่า การแต่งงานกับสามีชาวต่างชาติของสตรีในภาคอีสาน สามีชาวต่างชาติจะเกื้อหนุนด้านเศรษฐกิจทั้งการเลี้ยงดูพ่อแม่ให้มีชีวิตที่สุขสบาย และช่วยเหลือครอบครัวด้านการเงิน ทำให้ชีวิตครอบครัวมีความมั่นคงและยั่งยืน

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลจากผู้ที่มิประสบการณเกี่ยวกับการประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ปาดังเบซาร์จากกลุ่มต่าง ๆ จนได้ข้อมูลสำคัญเพียงพอ และถึงจุดอิ่มตัว ซึ่งใช้ผู้ให้ข้อมูลหลัก 20 คน โดยใช้เทคนิคการเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยเทคนิคสโนว์บอล ซึ่งเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงเครือข่ายของบุคคลที่มีความรู้เฉพาะทางหรือมีประสบการณ์ตรงกับอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งมีโครงสร้าง ที่ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า วิถีและมุมมองการประกอบอาชีพนักดนตรีในพื้นที่ชายแดนปาดังเบซาร์ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) เส้นทางความเป็นนักดนตรีชายแดน 2) ลักษณะของอาชีพนักดนตรี 3) คุณสมบัติและการให้คำตอบแทน 4) ปัญหาอุปสรรค 5) การพัฒนาตนเอง และ 6) การสร้างครอบครัวและคุณภาพชีวิต ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) นักวิจัยควรมีการศึกษาถึงปัญหาและความท้าทายของอาชีพนี้ด้วย โดยกำหนดเป็นประเด็นและชุดคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน และควรมีการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลด้านการศึกษาของนักดนตรีด้วยเพื่อนำไปใช้พิจารณาประกอบการเขียนวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้

2) นักดนตรีต้องมีการพัฒนาตนเองและฝึกซ้อมอยู่เสมอโดยการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพทั้งแนวทางหรือโอกาสในการพัฒนาอาชีพ ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวยุโรปที่มาจากพื้นที่ต่าง ๆ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจเพลง เช่น กฎหมายลิขสิทธิ์ เป็นต้น โดยการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาตนเองต้องทำอยู่เสมอ อย่างเป็นระบบมีแผนการฝึกซ้อมของตนเองที่ชัดเจนและทำตามแผนอย่างเคร่งครัด รวมทั้งมีการประเมินความสามารถของตนเองหรือวงอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนจากการพัฒนา หรือไปฟังวงดนตรีที่มีชื่อเสียงจริง ๆ ที่เขาเล่นในร้านหรือสถานบันเทิงต่าง ๆ เพื่อสังเกตและวิเคราะห์การวางสคริปต์เพลง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อนำมาฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะน้องให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป นอกจากนี้นักดนตรีต้อง

มีการศึกษาเรียนรู้ช่องทางการใช้ความสามารถทางดนตรีและเพลงในการสร้างรายได้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล หากนักดนตรีสามารถสร้างตัวตนให้เป็นที่รู้จักในระบบออนไลน์หรือในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ก็จะทำให้มีช่องทางสร้างรายได้จากความสามารถทางดนตรีและเพลงของตนเองได้อีกมาก อาจเป็นผู้ค้าขายวัสดุอุปกรณ์ ผู้สอน หรือโค้ช และอาจสร้างเครือข่ายกับชุมชนหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่ร่วมกันชุมชน หรือสถานศึกษาเพื่อขยายการสร้างรายได้ให้กว้างขวางมากขึ้นได้อีกทางหนึ่ง แต่ที่ต้องคำนึงเป็นพิเศษ คือ ต้องไม่ไปจัดกิจกรรมที่มีดนตรีในชุมชนมุสลิมซึ่งถือว่าเครื่องดนตรีเป็นเรื่องหaramหรือต้องห้ามตามหลักอิสลามเพื่อเป็นการให้เกียรติประชาชนในชุมชนนั้น ๆ

3) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลไปใช้เป็นในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนป่าดงเบงกอร์ โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนแต่ละศาสนา ควรจัดโอกาสให้นักดนตรีได้มีการสร้างชมรมเครือข่าย หรือจัดเป็นสมาคมให้กับผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับผู้ประกอบการ และควรสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการอาชีพที่สุจริตได้มีรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี และที่สำคัญรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการใช้ดนตรีในผู้นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเชื่อของประชาชนเกี่ยวกับดนตรี แต่ให้ส่งเสริมสนับสนุนด้านอื่นที่สอดคล้องกันแทนเพื่อเป็นการให้เกียรติประชาชน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้ได้รับทุนวิจัยจากเงินกองทุนวิจัยคณะศิลปศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2567 ทุนสมทบค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับนักศึกษาไทย ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เอกสารอ้างอิง

- Ayuwat, D. & Narongchai, W. (2018). Living expectations of rural women with a foreign husband: a case of Northeast, Thailand. *Rajapruke Journal*, 16(2), 79-86. (in Thai)
- Becker, G. S. (1981). *A treatise on the family*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In J. G. Richardson (Ed.), *Handbook of theory and research for the sociology of education*. New York: Greenwood Press.
- Chueamkhlang, A., Sritoh, N. & Pruksasri, N. (2023). Guidelines for improving the quality of life of musicians in Northeast Thailand. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(1), 241-251. (in Thai)
- Kulchon, P. (2017). *Strategies for developing acoustic band businesses in entertainment venues: a case study of entertainment venues in Bangkok*. Master's thesis, Silpakorn University, Bangkok, Thailand. (in Thai)
- Local Registration Office of Padang Besar Municipality. (2021). *Padang Besar municipality* [Online]. Retrieved April 9, 2025, from: <https://th.wikipedia.org/wiki/เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์>
- Mister Arranger. (2024). *The path to success: from a trainee singer to a professional artist* [Online]. Retrieved April 9, 2025, from: <https://www.mrarranger.com/blog/วิถีสู่ความสำเร็จ-จากนั้น/> (in Thai)
- Ngamphatthawit, W. (2016). *Factors influencing the decision to work as an assistant auditor at big four accounting firms among bachelor's degree graduates*. Independent Study, Master of Business Administration. Thammasat University, Pathum Thani, Thailand. (in Thai)
- Parnyindee, S. & Sriwong, P. (2014). The lifestyle of blind musicians in Thai society: a case study of Bangkok. *Journal of Cultural Approach*, 14(26), 3-29. (in Thai)
- Phannarat, N. & Phothisan, S. (2016). Conditions on the decision to marry a foreigner and cultural exchange within a family of middle-class southern Thai women. *Journal of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus*, 8(1), 151-171. (in Thai)

- PSU Broadcast. (2024). *Voice of Padang Besar page: A platform for the voices of Padang people shaping the future of the border town* [Online]. Retrieved April 9, 2025, from: <https://psub.psu.ac.th/?p=11992>. (in Thai)
- Sakcharoen, L. (2022). *Adult piano learning guide - from a teacher with 20 years of experience* [Online]. Retrieved April 9, 2025, from: <https://themusicthailand.com/author/lila> (in Thai)
- Sandee, T. (2021). The impact and adjustment during the COVID-19 pandemic among artists. *Chantharakasem Journal*, 27(2), 298-316. (in Thai)
- Sandet, W. (2022). Occupational conditions of western music musicians in Ratchaburi. *Journal of Fine and Applied Arts Khon Kaen University*, 15(2), 153-171. (in Thai)
- Sanguanban, S., Yenbamrung, N. & Panya, M. (2019). *Thai border cities: Concepts, perspectives, and proposals for development* [Online]. Retrieved October 6, 2023, from: <http://www.furd.in.th/cities/concepts/view/bBkawDE9W97z/> (in Thai)
- Sinsuwan, K. (2014). Career choices of students at Thamchariniwitthaya School. *Ramkhamhaeng Research Journal (Humanities and Social Sciences)*, 18(2), 1-14. (in Thai)
- Sutheewasinnon, P. & Pasunon, P. (2016). Sampling strategies for qualitative research. *Parichat Journal, Thaksin University*, 29(2), 100-109. (in Thai)
- Throsby, D. (2001). *Economics and culture*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Timasen, M. (n.d.). *Is music Halal? Can Muslims sing?* [Online]. Retrieved April 9, 2025, from: <https://islamhouse.muslimthaipost.com/article/22552>. (in Thai)
- Uppal, A., Wadhwa, B. & Vashisht, A. (2017). Magnitudes of attractiveness in employer branding: Generation Z. international. *Journal of Applied Business and Economic Research*, 15(1), 1-7.

บุคลากรกรม

- ผู้ให้สัมภาษณ์ 1 (ผู้ให้สัมภาษณ์). เวย์ยา อุปนันท์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ตลาดเก่าปาดังเบซาร์ 59 ถนนป้อม1 ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตง จังหวัดสงขลา 90240. เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2567.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ 2 (ผู้ให้สัมภาษณ์). เวย์ยา อุปนันท์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ บ้านเลขที่21 ถนนเทศบาล8 ซอย1 ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตง จังหวัดสงขลา 90240. เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2567.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ 3 (ผู้ให้สัมภาษณ์). เวย์ยา อุปนันท์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ตลาดเก่าปาดังเบซาร์ 59 ถนนป้อม1 ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตง จังหวัดสงขลา 90240. เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2567.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ 4 (ผู้ให้สัมภาษณ์). เวย์ยา อุปนันท์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ บ้านเลขที่21 ถนนเทศบาล8 ซอย1 ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตง จังหวัดสงขลา 90240. เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2567.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ 5 (ผู้ให้สัมภาษณ์). เวย์ยา อุปนันท์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ตลาดเก่าปาดังเบซาร์ 59 ถนนป้อม1 ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตง จังหวัดสงขลา 90240. เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2567.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ 6 (ผู้ให้สัมภาษณ์). เวย์ยา อุปนันท์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ตลาดเก่าปาดังเบซาร์ 59 ถนนป้อม1 ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตง จังหวัดสงขลา 90240. เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2567.
- ผู้ให้สัมภาษณ์ 7 (ผู้ให้สัมภาษณ์). เวย์ยา อุปนันท์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ตลาดเก่าปาดังเบซาร์ 59 ถนนป้อม1 ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตง จังหวัดสงขลา 90240. เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2567.